

„გადაღი ნაბიჯი ევროპისაკენ“

ალიონი. 10 ივნისს, ინიციატივის „გადაღი ნაბიჯი ევროპისაკენ“ ფარგლებში ქ. ოზურგეთში მორიგი შეხვედრა გაიმართა ახალგაზრდა პედაგოგთა კავშირის ბიბლიოთეკაში.

შეხვედრის სპიკერები იყვნენ: სამართლიანი არჩევნებისა და დემოკრატიის საერთაშორისო საზოგადოების აღმასრულებელი დირექტორი **ნინო დოლიძე**; უსაფრთხოების ექსპერტი **სათუნა ლაგაზიძე**; მასწავლებლის ეროვნული ჯილდოს პირველი მფლობელი, სოფელ ჩიბათის სკოლის პედაგოგი **ლადო აფხაზავა**; სამოქალაქო აქტივისტი **ირმა გორდელაძე**.

მოწვეულმა სტუმრებმა ისაუბრეს საქართველოს პერსპექტივაზე ევროკავშირის წევრობის კანდიდატის

სტატუსის მიღებასთან დაკავშირებით, ასევე, ქვეყანაში არსებულ გამოწვევებზე საბასუსოდ დემოკრატიული რეფორმების აუცილებლობაზე.

შეხვედრა დისკუსიის ფორმატში წარიმართება და დამსწრე საზოგადოებას შესაძლებლობა ჰქონდა დაესვა კითხვები და გამოეთქვა თავისი აზრი საინტერესო თემებთან დაკავშირებით.

ალიონი

უძველესი გაზეთი უახლესი ინფორმაციებით!

ს ა ზ ო გ ა დ ო ე ბ რ ი ე ვ - პ ო ლ ი ტ ი კ უ რ ი გ ა ზ ე თ ი .
 ყოველკვირეული გამოშვება. № 15 (10427) 13 0860სი 2022 წ. ჟასი 80 თმთრ.

გაზეთი გამოსცემს
 1931 წლის 5 იანვრიდან

ლანჩუთში მულტიპროფილური კოლეჯის მშენებლობა მიმდინარეობს

ლანჩუთის მუნიციპალიტეტში თანამედროვე სტანდარტების შესაბამისი კოლეჯის მშენებლობა მიმდინარეობს.

კოლეჯი მულტიპროფილური იქნება, სადაც პროფესიული განათლების მსურველები შეძლებენ ტურიზმის, სოფლის მეურნეობის, ინფორმაციული ტექნოლოგიების, ინჟინერიის, განათლებისა და მომსახურების სფეროს პროფესიების დაუფლებას.

კოლეჯი 2022-2023 სასწავლო წლისთვის უკვე შეძლებს სტუდენტების მიღებას პროფესიულ პროგრამებზე. კოლეჯის ბაზაზე იგეგმება მოკლევადიანი და ინტეგრირებული პროგრამების განხორციელება ადგილობრივი

ოზურგეთში დასაქმების ფორუმი გაიმართა

ალიონი. 8 ივნისს, ქ. ოზურგეთში დასაქმების ფორუმი ჩატარდა. მისი მიზანი იყო ახალგაზრდებისათვის, იძულებით გადაადგილებული, სამუშაო გამოცდილების არმქონე, ხანგრძლივი პერიოდის განმავლობაში უმ-უმკვარი პირებისა და სხვა მოწყვლადი ჯგუფების დასაქმების ხელშეწყობა.

დასაქმების ფორუმი გახსნა პროექტის დირექტორმა, ინიციატივის და ცვლილებების ინსტიტუტის (ICI) დამფუძნებელმა **თამარ ლლონტაძემ**.

დასაქმების მსურველებს მოესალმნენ: ოზურგეთის მერი **აფთხაძე თაღაჯი**, განათლების განვითარების და დასაქმების ცენტრის (EDES) გამგეობის თავმჯდომარე **ლიკა კილაძე**, დასაქმების ხელშეწყობის სახელმწიფო სააგენტოს (SESA) ხელმძღვანელი **ნინო ველთაური**, პროექტის ხელმძღვანელი, საქართველოს გაეროს ასოციაციის (UNAG) წარმომადგენელი **თენიანა ლებანიძე**.

დილიდან ოზურგეთის ფოლკლორის ცენტრის წინ მიმდინარეობდა დასაქმების მსურველთა რეგისტრაცია, რომლის შემდეგი ეტაპი იყო დასაქმების მსურველთა გასაუბრება უშუალოდ დამსაქმებლებთან.

დასაქმებულები კი იყვნენ ისეთი ცნობილი ორგანიზაციები, როგორცაა „ლიბერთი ბანკი“, „თი ბი სი ბანკი“, „კრედიო ბანკი“, კომპანია „სანდომი“, ვინსების სამკერველო საწარმო, შპს „გაშაშინი 18“, ანასეულის ჩაის ფაბრიკა, ვაკეჯერის საკლამბე მეურნეობა, მალაზია „ლიბრე“, „ჯიბი“ და სხვები. სულ ფორუმზე 30-მდე მცირე და საშუალო კომპანიებმა წარმოადგინეს

ვაკანსიები.

მაღალანაზღაურებადი სხვადასხვა სახის ვაკანსიები წარმოადგინა საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს სპეციალურმა პენიტენციურმა სამსახურმა.

– 2022 წლის ბოლოს დაბალთარსში იხსნება სპეციალური პენიტენციური დაწესებულება, რომელიც იქნება საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი, თანამედროვე ინფრასტრუქტურით აღჭურვილი დაწესებულება, სადაც გვაქვს ვაკანსიები: უსაფრთხოების განყოფილების ინსპექტორები, ინსპექტორ-კონტროლიორები, ფსიქოლოგი, ექსპორტის ოფიცერი და ა.შ. – გვითხრეს პენიტენციური დაწესებულებების წარმომადგენლებმა.

კომპანია „სანდომის“ წარმომადგენლები ჩვენს იქ ყოფნისას მათთან დასაქმების მსურველებს მათი ქუთარაბის და ვლადიმერ შაინიძეს გაეუბნა. მათ შესაბამისად დიასახლისი-კონსულ-

ტანტის და კონსულტანტის ვაკანსიები შესთავაზეს. ჩვენ ანაზღაურების თემით დავინტერესდით:

– მათი თვიური ანაზღაურება 600-ლარიდან 800 ლარამდე იქნება – გვითხრეს კომპანიის წარმომადგენლებმა.

„ლიბერთი ბანკს“ მოლარე-ოპერატორის და კონსულტანტის ვაკანსიები ჰქონდა წარმოდგენილი. აქ დასაქმებულთა ანაზღაურება შესაბამისად 650 და 320 ლარი იქნება. მას ბონუსებიც ემატება – ამის შესახებ ინფორმაცია დასახელებული ბანკის რეგიონალური დირექტორის მოადგილე **გურამ სალიამ** მოგვწოდა.

„თი ბი სი“ ბანკის ოზურგეთის ფილიალის მმართველმა **რომან რომანაძემ** სოფელ შრომაში მცხოვრებ **ლია არაბელიძეს** მოლარე-ოპერატორის თანამდებობა შესთავაზა. ჩვენ თავად ბენეფიციარს გავესაუბრეთ:

– საშუალო განათლებით ვარ. გარკვეული სამუშაო გამოცდილება მაქვს. მუდღეუ კომპანია „ასკანგელ ალიანსში“ მუშაობს ცვლის უფროსად და ყოველდღიურად დადის ავტომანქანით. ჩემი ოზურგეთში ჩამოსვლა დამატებით ხარჯებთან არ იქნება დაკავშირებული. მოლარე-ოპერატორის ხელფასი (ხელზე მისაღები) 320 ლარია, რაც ჩემთვის მისაღებია – გვითხრა მან.

რამდენიმე ადამიანი „გაშაშინი 18“-ში დასაქმებით დაინტერესდა. მათ შორის სოფელ აკეთის მცხოვრები შალვა მურმანიძეც იყო. თემურ ჯავახამ მათ კომპანიაში მუშაობის და ანაზღაურების პირობები გააცნო და გარკვეულ შეთანხმებაც დაიდო.

– რამდენიმე ვაკანსია გვაქვს. უბრველესი აგრონომია-რომელიც სოფლის მეურნეობის ღერძს წარმოადგენს. აგრონომებს კი

გაზეთი „ალიონი“ სარეკლამო მომსახურების ტარიფები

– მე-2 მთლიანი გვერდის (648 კვ.სმ) ღირებულება 120 ლარია;
– მე-3-7 (თითოეული 810 კვ.სმ) მთლიანი გვერდებისა – 150-150 ლარი;
– 1-ლი, ფერადი გვერდი მთლიანად (810 კვ. სმ) არ იყიდება, ნახევარი გვერდის (405 კვ. მ) ღირებულება 300 ლარია;
– ბოლო, მე-8, ფერადი გვერდი მთლიანად 300 ლარი ღირს;
– შიდა შავთეთრი გვერდებზე ფერადი ბეჭდვის შემთხვევაში გვერდის საფასური 50 ლარით იზრდება.
– პოლიტიკური რეკლამის ღირებულება ორმაგია;
– მილოცვა ფერად გვერდზე 32,40 კვ. მ-ზე, სურათით - 25 ლარი;
– სამგლოვიარო განცხადება - სიტყვა 25 თეთრი, პლუს სურათი (5X6 სმ) - 2 ლარი;
– გახსენება, ნეკროლოგი – სიტყვა 20 თეთრი, პლუს სურათი (5X6 სმ) - 2 ლარი;

საკალო ფასი: 60 თეთრი, ხელმოწერა:
ერთი თვით – 2,40 ლარი, სამი თვით – 7,20 ლარი, 6 თვით –14,40 ლარი, ერთი წლით – 29,60 ლარი.

გაზეთში გამოქვეყნებული მასალების შინაარსი შეიძლება არ ემთხვეოდეს რედაქციის თვალსაზრისს. ავტორები თვითონ არიან პასუხისმგებელი ინფორმაციის სიზუსტეზე. რედაქციაში აუდიონაწერები ინახება ორი კვირის განმავლობაში, ამ ვადის გასვლის შემდეგ პრეტენზიები აღარ მიიღება. რედაქცია ავტორებისაგან არ მიიღებს სამ ხელნაწერ გვერდზე მეტ მასალას. გამოქვეყნებული მასალების გადაბეჭდვა აკრძალულია რედაქციიდან ნებართვის გაცემის გარეშე.

სარეკლამო კომპანია
რედაქტორი
ნუგზარ ასათიანი
nugzarasatiani15@gmail.com
558 499100
კომპიუტერული უზრუნველყოფა
გიორგი გოგოლაძე
gia_77@mail.ru
551 576060
რედაქციის მისამართი: ქ. ოზურგეთი, გაბრიელ ეპისკოპოსის ქ.№3
ტელ: 558 499 100 გაზეთი რეგისტრირებულია ოზურგეთის რაიონულ სასამართლოში 18. 11. 2004 №44/4-311
გაზეთი იბეჭდება გამოცემლობა „მერიდიანში“
მის: თბილისი, ვ. ბაგრატიონის ქ. №77

დაიწყეთ ყოველი
ოქმბათი აციონზე
«ალიონით»

ოზურგეთში დასაქმების ფორუმი გაიმართა

უშვებს აგრარული უნივერსიტეტი, მაგრამ ახალგაზრდების დელაქსაქში დარჩენას არჩვენ და იქ ეძებენ სამუშაოს. ძალიან მჭირდება სამაცივრე მუშაობის ტექნიკოსიც – გვითხრა **გია ზუჭუაძე**.

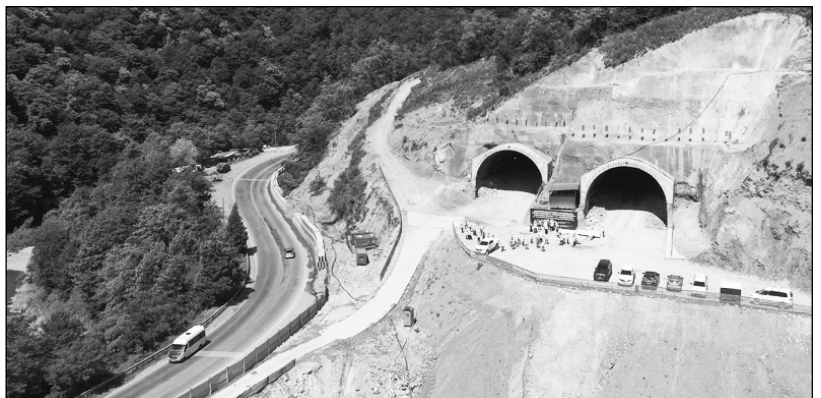
ჩვენი ყურადღება ოზურგეთის ჯი-ნსების სამკერვალოს ფაბრიკის წარმომადგენლებთან გასუბრებაზე მისულმა ახალგაზრდა ქალბატონმა მიიქცია. იგი დეტალურად ეცნობოდა სამუშაო პირობებს. მას მკერავის თანამშრომლის ვაკანსია შესთავაზეს.

– ოზურგეთის სამხატვრო სკოლა დაგამთავრე. მირანდა ვანიძის კლასში ვსწავლობდი. შემდეგ კი – სამხატვრო აკადემია მინანქრის სპეციალობით და 7 წელი ვიშუშევი თბილისში ჩემი სპეციალობის მიხედვით. პანდემიის გამო მშობლიურ ოზურგეთში ჩამოსვლა მომიწია, შევითან ერთად. ვადავწყვიტე აქ დავიწყო მუშაობა. ჯი-ნსების სამკერვალო ფაბრიკის წარმომადგენლებმა მკერავის თანამშრომლის ადგილი შემთავაზეს. ხელზე ასალები ხელფასი 500 ლარს შეადგენს. ჯერ არ ვადაბეჭევტა – გვითხრა **სალომე გაბელაძე**.

დასაქმების მსურველი შშმ პირი თამუნა ლურსმანაშვილი იყო. –სამწუხაროდ შშმ პირებისთვის ვაკანსია არც ერთ კომპანის არ წარმოუდგენია – გვითხრა **თამუნა ლურსმანაშვილმა**. დღეს კომპანიები ათეულობით დასაქმების მსურველებს გაეყურებენ. მათგან ნაწილმა შეთანხმებას მიაღწია. რაც თვალში საცემი იყო, დასაქმებულები ძირითადად მცირე და საშუალო ბიზნესის წარმომადგენლები იყვნენ.

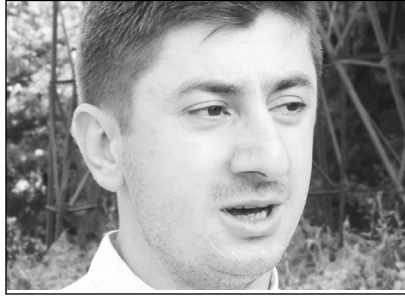
საავტომობილო გზების დეპარტამენტი მძღოლებსა და მგზავრებს ავრთხილებს

რიკოთის საუბელტეხილო გზაზე ავტოტრანსპორტის მოძრაობა აღდგა. საავტომობილო გზების დეპარტამენტის ინფორმაციით, ხვეი-უბისას მონაკვეთზე ჩამოსული მიწის მასისგან გზა გაწმენდილია და საავტომობილო მიმოსვლის უსაფრთხოების უზრუნველყოფის მიზნით, ბეტონის ბლოკებისგან გზის დამცავი კედელია მოწყობილი. საავტომობილო გზების დეპარტამენტი მძღოლებსა და მგზავრებს აფრთხილებს, რომ **რიკოთის გვირაბში, ტურისტული სეზონის დადგომასთან** დაკავშირებით პროფლაქტიკური სამუშაოების ჩატარების მიზნით, **12,13,14,15 და 16 ივლისს 00:00-დან 08:00 საათამდე, ყოველ დღე აკრძალული იქნება ყველა სახის ავტოტრანსპორტის მოძრაობა. დღე-ღამის დანარჩენ პერიოდში გვირაბში მოძრაობა თავისუფალია იქნება.** საავტომობილო გვირაბის ჩაკეტვის დროს, ავტოტრანსპორტის მოძრაობა გადაერთვება რიკოთის გვირაბის შემოსავლელ საავტომობილო გზაზე.

ოზურგეთის რაიონულმა სასამართლომ რაინდი ღუმბაძეს 50 ლარიანი ჯარიმა დააკისრა

ოზურგეთის რაიონულმა სასამართლომ ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს მაჟორიტარ დეპუტატს დაბალითურსა და ნარუჯაში, „ერთიანი ნაციონალური მოძრაობის“ წევრს **რაინდი ღუმბაძეს** 50 ლარიანი ჯარიმა დააკისრა. დავით მგაფანაძეს მიმართ კი ადმინისტრაციული წარმოება შეწყდა. თხოვიციას ოზურგეთის მერიამ მშვიდობიანი აქცია პერფორმანსის გამო უჩივლა, რომელიც მათ გასულ კვირას გამართეს და ქალაქში სტიკერები გააკრეს. თხოვიციას თქმით მათ ერთგვარი საინფორმაციო კამპანია გამართეს და მოსახლეობას ინფორმაცია მაწოდეს 11 მილიონიანი გრანტის თაობაზე, რომელსაც ოზურგეთმა ევროკავშირისგან მიიღო, მათივე თქმით, ხელისუფლება ამას მოსახ-

ლებს შეგნებულად უმაღლეს და მმართველი პარტიის მხარდამჭერები მაძლობას ოზურგეთის მერსა და პრემიერ მინისტრს უხდინან. „ერთიანი ნაციონალური მოძრაობის“ წევრები გვემყენ სასამართლოს 7 ივნისს გადაწყვეტილება ზემდგომ ინსტანციაში გაასაჩივროს.

ოზურგეთში ინფრასტრუქტურული სამუშაოები აქტიურ ფაზაშია

სახელმწიფო რწმუნებულმა გიორგი ურუშაძემ, ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის მერთან ავთანდილ თალაკვაძესთან ერთად მიმდინარე და დასრულებული ინფრასტრუქტურული პროექტები დაათვალიერა. „ოზურგეთის მუნიციპალიტეტში ინფრასტრუქტურული სამუშაოები აქტიურ ფაზაშია. მიმდინარეობს გზების, ხიდების და წყლის სისტემების მშენებლობა. დაბა ურეკში დასრულდა ბულვარის კეთილმოწყობა. აღნიშნული პროექტები ადგილობრივი და სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებით ხორციელდება.“ – განაცხადა სახელმწიფო რწმუნებულმა **გიორგი ურუშაძემ**. ოზურგეთის მუნიციპალიტეტში მიმდინარეობს: • სოფელ ლიხაურის წყლის სისტემის მოწყობა – პროექტის ღირებულება – 493 869 ლარი. პროექტი დაფინანსდება სახელმწიფო და ადგილობრივი ბიუჯეტებიდან; • სოფელ სილაურში, მდ.რობაზე ხიდის სამშენებლო სამუშაოები – პროექტის ღირებულება – 428 342.77

ლარი – პროექტი დაფინანსდება სახელმწიფო ბიუჯეტიდან; • სოფელი დვამზუში შიდა სასოფლო გზების სარეაბილიტაციო სამუშაოები – პროექტის ღირებულება – 590 467 ლარი – პროექტი დაფინანსდება სახელმწიფო და ადგილობრივი ბიუჯეტიდან; • ქალაქ ოზურგეთში, ანასეულში შიდა გზის სარეაბილიტაციო სამუშაოები – პროექტის ღირებულება – 969 872.98 ლარი – პროექტი დაფინანსდება სახელმწიფო და ადგილობრივი ბიუჯეტიდან; • დაბა ურეკში, ბულვარის მშენებლობა – პროექტის ღირებულება – 3 176 919 ლარი – პროექტი დაფინანსდა მუნიციპალური განვითარების ფონდის მიერ.

დაზარალებულს დახმარება აღუთქმეს

ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარე **ბესიკ ტაბიძე** საკრებულოს სივრცით-ტერიტორიული დაგეგმარებისა და ინფრასტრუქტურის კომისიის თავმჯდომარე **გიორგი იმნაიშვილთან** ერთად ნინოშვილის ადმინისტრაციულ ერთეულში იური გოგუაძის ოჯახს სტუმრობდა და ადგილზე გაეცნო არსებულ მდგომარეობას. იური გოგუაძის საცხოვრებელი სახლი მეწყრის შედეგად დაზიანებულია და შესაკეთრე დახმარებას ითხოვს. ოჯახის უფროსის თქმით, - ადგილზე უკვე იმყოფებოდნენ გეოლოგ-

ბი და ოჯახი დასკვნის მოლოდინშია. საკრებულოს თავმჯდომარემ შესაძლებლობის ფარგლებში დახმარებულს დახმარება აღუთქვა

მესაქონლეებს სწრაფი ტიპით მოუწევთ პირუტყვის საბაზაზე ულო იალაღზე გადაყვანა

ალიონი. 10 ივნისიდან, ოზურგეთელ, ქობულეთელ და სხვა მუნიციპალიტეტის მწყემსებს საშუალება აქვთ, საზაფხულო იალაღებზე ნახირის გადასარეკად, 3 დღის განმავლობაში, ბჟუჟჟესი-გომისმთის საავტომობილო გზით ისარგებლონ.

კურორტ გომისმთის მიმდებარე იალაღებით ძირითადად შუახვევლი, ქობულეთელი და ოზურგეთელი მესაქონლეები სარგებლობენ.

წინა წლებში, ზაფხულის დასაწყისითვის აჭარა-გურიის მთების საზაფხულო იალაღებზე მწყემსებს საქონელიც ჰყავდათ აყვანილი და კარტოფილი და სხვა კულტურები დათესილი.

წლებანდელმა დიდმა ზამთარმა პრობლემები შეუქმნა მესაქონლეებს. დიდი თოვლის გამო მათ ვერ მოახერხეს მთაში დროული ასვლა.

შუახვევლებმა რამდენიმე დღის წინ გაწმინდეს თოვლისაგან საზაფ-

ხულო იალაღებამდე მისასვლელი გზები. საშუალებს უშუალოდ აკვირდებოდნენ როგორც შუახვევის მუნიციპალიტეტის თავკაცები, ისე საქართველოს პარლამენტის და აჭარის უმაღლესი საბჭოს მაჟორიტარი დეპუტატები.

აჭარის საავტომობილო გზების დეპარტამენტმა საშუალები უკვე დაასრულა და როგორც ჭვანას ხეობიდან გვაცნობეს, მათი პირუტყვი უკვე გაემართა მთისკენ.

რა მდგომარეობაა ამ მხრივ ოზურგეთი-ბჟუჟჟესი-გომისმთის მონაკვეთზე?

ბჟუჟჟესი-გომისმთის საავტომობილო გზის სარეაბილიტაციო სამუშაოს, ტენდერში გამარჯვებული კომპანია **New Road** ახორციელებს.

სამუშაოები შარშან დაიწყო და მსუბუქი და სხვა ავტომანქანებით გადაადგილება შეზღუდული იყო 15 ივნისიდან 1 დეკემბრის ჩათვლით.

მშენებლებმა შარშან მნიშვნელოვანი სამუშაოები შეასრულეს, მაგრამ იგი გარდამავალია და წელსაც გაგრძელდება. დიდმა თოვლმა ზიანი მიაყენა საგზაო ნაკვეთებს.

— ძალიან საშიში მდგომარეობაა,

ზამთარში მეწყერი რამდენიმე ადგილას ჩამოწვა, ახლა არსებულ პროექტში ცვლილებები შედის და მეგზვეებს დამატებითი სამუშაოები აქვთ ჩასატარებელი. უნდა ჩაისხას 6.000 კუბური მეტრი დამაკავი კედლები, მოეწყოს დამატებითი სხვა დამაკავი ნაკვეთები — გვითხრა რამდენიმე დღის წინ შპს „გზამშენი 18“-ის უფროსმა **თემურ ჯახვამ**.

ორი დღის წინ კი გაზეთ „ალიონის“ რედაქციას ნაცნობი მწყემსები დაუკავშირდნენ მოლიან-ჩალიანიდან და თავიანთი გასაჭირი გაგვაცნეს.

— დიდთოვლობის გამო, წელს გომისმთის მიმდებარე იალაღებზე პირუტყვი გვიან უნდა გადავრეკოთ. არადა, ხენა-თესვის პერიოდი იწურება და დაუთესავი დარჩება ათეულობით ჰექტარი საყანე ფართობები. უნდა დაგვეზმაროთ და გავვიფიქროთ, გვექნება თუ არა საშუალება ბჟუჟჟესი-გომისმთის საავტომობილო გზით სარგებლობის...

ჩვენ კვლავ დავუკავშირდით შპს „გზამშენი 18“-ის უფროსს **თემურ ჯახვას**:

— ვესაუბრე მშენებერე კომპანია **New Road-ის** დირექტორს დავით

ულენტს, გავანალიზეთ არსებული ვითარება, გავაცანით იგი სამხარეო ადმინისტრაციის და ადგილობრივი თვითმმართველობის ხელმძღვანელებს. დღეს დილიდან შპს „გზამშენი 18“-ის ტრაქტორი მუშაობს გზის დამეწყვილი მონაკვეთების გასაწმენდად. გამოენიისას მორჩებიან სამუშაოებს და ხვალ დილიდან (10 ივნისი), სამი დღის განმავლობაში ოზურგეთელ და ქობულეთელ, სხვა მუნიციპალიტეტების მწყემსებს საშუალება ექნებათ საზაფხულო იალაღებზე გადარეკონ პირუტყვი — გვითხრა თემურ ჯახვამ.

ჩვენ ცნობილ ფერმერს **ბესო ლომინაძეს** ვესაუბრეთ:

— შპს „გზამშენი 18“-ის უფროსი თემურ ჯახვა დაგვიკავშირდა და გვითხრა გზაზე გადაადგილების ვადების შესახებ. ჩალიან-მოლიანში, მიმდებარე ქობულეთის მუნიციპალიტეტის სოფ. ქობულეთში მეცხოველეობის ფერმებს შევატყობინეთ, რომ ხვალდღიდან გზა გაიხსნება — გვითხრა მან.

ცხენების რემა, ნახირი მთებისკენ დაიდგრა!

ბახვი ჰესის მრჩეველთა საბჭოს სამუშაო უმჯობესი გაიმართა

8 ივნისს, ბახვი 1 ჰიდროელექტროსადგურის ოზურგეთის ოფისში (მ. კოსტავას 25, ოზურგეთი) პროექტის მენეჯმენტისა და გარემოსდაცვით და სოციალურ საკითხებზე მომუშავე საბჭოს მორიგი შეხვედრა გაიმართა. შეხვედრის მიზანი იყო, მრჩეველთა საბჭოს წევრებისთვის ბახვი 2 ჰიდროელექტროსადგურის სკოპინგის ანგარიშის წარდგენის შესახებ ინფორმაციის მიწოდება. კომპანიამ სკოპინგის ანგარიში გარემოს ეროვნულ სააგენტოში განსახილველად 2022 წლის 2 ივნისს წარადგინა.

კომპანიის მენეჯმენტის წარმომადგენლებმა საბჭოს წევრებს დეტალურად გააცნეს პროექტის ტექნიკური პარამეტრები და ბახვი 2 ჰიდროელექტროსადგურის გარემოსდაცვითი და სოციალური მიმართულება.

„მნიშვნელოვანი სახლე გავაცანით მრჩეველთა საბჭოს წევრებს დღეს. კავკასიის განახლებადი ენერჯის ჰოლდინგის, **CCEH-ის** პორტფელს ახალი პროექტი შეემატა ბახვი 2 ჰიდროელექტროსადგურის სახით. საბჭოს ფორმატში არაერთხელ გაუღერებულა, რომ მდინარე ბახვისწყლის ხეობაში ჰიდროელექტროსადგურების არსებული პროექტები უმჯობესი იქნებოდა, ერთი კომპანიის ხელში ყოფილიყო, რადგან ამ შემთხვევაში, გატარდებოდა ერთიანი სტანდარტი როგორც მშენებლობის, ასევე ჰიდროელექტროსადგურის ოპერირების ფაზაზე. სწორედ ამ და ასევე, ჩვენი უცხოელი ექსპერტების რჩევების შედეგად, განვახორციელეთ ბახვი 2 ჰიდროელექტროსადგურის პროექტის შესყიდვა და ტექნიკური სქემის გაუზიარება. პროექტის სკოპინგის ანგარიში გასულ კვირას წარადგინეთ გარემოს ეროვნულ სააგენტოში კანონმდებლობით დადგენილი წესით და მიმდინარე თვეში გეოლოგების საჯარო განხილვას“ — განაცხადა, ბახვი 2 ჰესის გარემოს დაცვისა და სოციალური საკითხების მენეჯერმა, **დავით მიქელაძემ**.

ბახვი ჰესისგარემოს დაცვისა და სოციალური საკითხების საბჭოს სხდომა ესწრებოდა კომპანიის მიერ მოწვეული გარემოს დაცვისა და

სოციალური საკითხების ფრანგი ექსპერტი, **პიერ ბილერმანი**. ბატონი პიერ ბილერმანი აქტიურად იყო ჩართული ბახვი 1-ის კვლევების პროცესში, მის მიერ შემუშავებული ანგარიშების მაღლი სტანდარტებისა და სანდობის გათვალისწინებით, კომპანიამ მიიღო გადაწყვეტილება მისი ჩართულობის შესახებ ბახვი 2-ის კვლევების პროცესშიც. მან კომპანიის დაკვეთით მოამზადა პროექტის მიკრო და მაკროკლიმატისა და კუმულაციური ზემოქმედების კვლევები და რეკომენდაციები. საბჭოს სხდომაზე ბატონი პიერ ბილერმანი სწორედ ამ კვლევების შედეგების შესახებ გააკეთებს პრეზენტაციას.

მრჩეველთა საბჭოს სხდომაზე საინტერესო დისკუსია გაიმართა, მოხდა აზრთა გამოცვლა-გამოცვლა დაგვემოლო გამოქმედების გარშემო. საბჭოს წევრებმა საკუთარი რეკომენდაციები გაუზიარეს კომპანიის წარმომადგენლებს.

მრჩეველთა საბჭოს სხდომაზე, კომპანიის წარმომადგენლებმა დამსწრე საზოგადოებას საბჭოს ახალი წევრი, მეწარმე **ია ურუშაძე** წარუდგინეს, რომელიც ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის მიერ იქნა ნომინირებული საბჭოში. ქალბატონია 2011 წლიდან მუშაობს ორგანიზაციაში, რომელიც ახორციელებს ბავშვზე ზრუნვისა და

კეთილდღეობის რეფორმებს. ორგანიზაციის დაქვემდებარებაში არის ორი მეტი საოჯახო სახლი და ერთი მიტოვების რისკის ქვეშ მყოფი ბავშვთა დღის ცენტრი. ის ასევე, საქართველოს წითელი ჯვრის ორგანიზაციის წარმომადგენელია ოზურგეთის მუნიციპალიტეტში. მას აქვს გამოცდილება აგრომეწარმეობის კუთხითაც. ია ურუშაძეს აქვს თავისი საწარმოების საოჯახო მეურნეობა და ჩაის გზის ასოციაციაში კოორდინირებას უწევს სტუმარ-მასპინძლობის მიმართულებას.

შეგახსენებთ, ბახვი ჰესის გარემოს დაცვითი და სოციალური საკითხების მრჩეველთა საბჭო კომპანიის ინიციატივით შექმნილი სათათბირო ორგანოა, რომლის მიზანია, დაინტერესებული მხარეების მეტი ჩართულობა და ჰიდროელექტროსადგურების პროექტების მეტი გამჭვირვალობა. საბჭო ჩინატაურისა და ოზურგეთის მუნიციპალიტეტებიდან ნომინირებული 12 დამოუკიდებელი წევრისაგან შედგება. საბჭოში სხვადასხვა სექტორის წარმომადგენლები არიან გაერთიანებულები, კერძოდ, ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოები და არასამთავრობო ორგანიზაციები, მედია და ბიზნესი.

დავითანსამუშაო ფართი

უმჯობესი მთისპირის საჯარო სკოლაში

2022 წლის 7 ივნისს, ბახვი 1 ჰიდროელექტროსადგურის საგანმანათლებლო პროგრამის ფარგლებში, ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის სოფ. მთისპირის საჯარო სკოლის უფროს-სკლასელთათვის (9,10,11,12 კლასები) კიდევ ერთი შეხვედრა დაიგეგმა. ამჯერად, კომპანიის მოწვევით, მთისპირის საჯარო სკოლას საქართველოს განახლებადი ენერჯის განვითარების ასოციაციის (GRE-DA) და „საქართველოს ენერჯეტიკული ბირ-ჟის“ ახალგაზრდა სპეციალისტები სტუმრობდნენ. GREDA-ს წარმომადგენლებმა საქართველოში განახლებადი ენერჯის განვითარება-გამოყენებასთან დაკავშირებით მომზადებული მასალები გააცნეს ახალგაზრდებს. ინიციატივა მიზნად ისახავს, ენერჯეტიკისდარგის პოპულარიზაციას, სადაც ახალგაზრდა ადამიანს შეუძლია იპოვოს საკუთარი თავი, განვითარდეს პროფესიულად და ჰქონდეს წარმატებული კარიერა.

შეხვედრას უძღვებოდნენ GREDA-ს აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილე **ირინა პეტრიაშვილი** და პროექტების მენეჯერი **მატა გორდუზიანი** ასევე „საქართველოს ენერჯეტიკული ბირ-ჟის“ ბაზრის ანალიტიკოსი **გუგა კუპრაძე**. სტუმრებმა უფროსკლასელებს გაუზიარეს ენერჯეტიკის სექტორში მუშაობის გამოცდილება, რა გამოწვევები აქვთ მუშაობის პროცესში, რა დადებითი მხარე და პერსპექტივები აქვს ენერჯეტიკის პროფესიის არჩევას და რა ფუნქცია-მოვალეობები გააჩნიათ ყოველდღიურ საქმიანობაში. შეხვედრა წარმართა პრეზენტაციის და შემდეგ დისკუსიის ფორმატში.

„საქართველოს განახლებადი ენერჯის განვითარების ასოციაციისთვის“ ერთ-ერთი უპირველესი ამოცანა განახლებად ენერჯისთან დაკავშირებით მოსახლეობისთვის სწორი ინფორმაციის მიწოდებაა. წელს ჩვენმა ასოციაციამ საგანმანათლებლო-მეცნიერებითი პროექტი წამოიწყო, რომლის მიზანი საქართველოს მასშტაბით უფროსი კლასის მოსწავლეებში განახლებად ენერჯისთან და გარემოსდაცვით საკითხებთან დაკავშირებით ცნობიერების ამაღლებაა. ამჯერად, დღეს

კრიტიკული მნიშვნელობა შეიძინა ახალგაზრდებში ენერჯეტიკის დარგის პოპულარიზებამ და მათთვის დარგში არსებული კარიერული შესაძლებლობების გაცნობამაც, რადგან ბაზარზე ახალგაზრდა სპეციალისტების მწვავე დეფიციტია. გვსურს მაღლობა გადავუხადოთ ბახვი 1 ჰიდროელექტროსადგურის პროექტის განამახორციელებელ კომპანიის საჭირო და დროული ინიციატივის ფარგლებში მთისპირის სკოლის მოსწავლეებთან შეხვედრის ორგანიზებისთვის. გურიის ჰიდროპოტენციალის ათვისებასთან ერთად, მნიშვნელოვანია ხელი შევუწყოთ ადგილობრივ ახალგაზრდებში ენერჯეტიკით დაინტერესებას, რათა მომავალში გურიის ელექტროსადგურებში მეტი ადგილობრივი სპეციალისტი დასაქმდეს“.

„GREDA ასოციაცია, რომელიც განახლებადი ენერჯის მიმართულებით მუშაობს. მოხარული ვართ, რომ ასოციაციის დახმარებით გვაქვს შესაძლებლობა მთისპირის სკოლის მოსწავლეებს სექტორში მომუშავე ექსპერტები გავაცნოთ. უნდა ითქვას, რომ დღეს ეს შეხვედრა შედგა და უფროსკლასელებმა უშუალოდ ამ დარგის ახალგაზრდა პროფესიონალებისგან შეიტყვეს ბევრი ახალი რამ ენერჯეტიკაზე როგორც დარგზე და პროფესიულ არჩევანზე. ჩვენ, ჩვენი მხივ შეგვიძლია, და გაცხადებულოც გვაქვს ეს შესაძლებლობა, რომ ხელს შევუწყოთ და წავახალისებთ ახალგაზრდებს, თუკი საკუთარ მომავალს ენერჯეტიკას დაუკავშირებენ“ — განაცხადა **დავით მიქელაძემ**, ბახვი 1 ჰიდროელექტროსადგურის პროექტის გარემოსდაცვისა და სოციალური საკითხების მენეჯერმა.

დავითანსამუშაო ფართი

გლობალური კლიმატური ცვლილებები და საქართველო

ლები, მეწყერული მოვლენები და სხვა.

გლობალური კლიმატური ცვლილებები, ასევე გამოიწვევს გვალვებს, ნიადაგის გაუღებლობას, მდინარეებისა და ტბების დაშრობას, სოფლის მეურნეობის პროდუქტების შემცირებას, ნიადაგის ეროზიის გაზრდას, ნავთობის საბადოების დაშრობას, ტყის ხანძრებს, წლის სეზონების დაკარგვას, ახალი ინფექციების წარმოშობას (კორონავირუსი, 2019წ.). ეკოსისტემების პროდუქტიულობის შემცირებას, სახეობრივ სიმრავლეს შემცირებას ან გაზრდას, მიწისძვრებს, ვულკანურ ამოფრქვევებს, ტორნადოების მატებას, რასაც სისტემატურად განიცდის მსოფლიო.

როგორც აღვნიშნეთ, გლობალური კლიმატური ცვლილებები ციკლური პროცესია და მისი თავიდან აცილება შეუძლებელია. ამ პროცესების დაჩქარების ერთ-ერთ მიზეზად მოიაზრება პლანეტაზე მოსახლეობის რაოდენობის სწრაფი ზრდა და ტექნიკური პროგრესი. მოსახლეობის ზრდასთან ერთად იზრდება მოთხოვნები საკვებზე, წყალზე, ტყის რესურსებზე, სამრეწველო პროდუქტებზე, ბუნებრივ რესურსებზე (ქვანახშირი, ნავთობი, გაზი, წიაღისეული და ა.შ.).

ტექნიკური პროგრესის შედეგად ატმოსფეროს დამაბინძურებელ რეაქტივებს ითვლებიან: აშშ-30,3%; ევროპა-27,7%; რუსეთი-13,7%; იაპონია-3,7%; ჩინეთი და ინდოეთი-12,2%; არაბეთის ნახევარკუნძული-2,6%; ავსტრალია-1,3%; აფრიკა-2,5%; სამხრეთ ამერიკა-3,8%. ატმოსფეროში CO₂-ის რაოდენობამ, 1958 წელთან შედარებით, მოიმატა 13%-ით, 1750 წელთან შედარებით - 25%-ით.

სკრიპსის ოკეანოგრაფიის ინსტიტუტი, რომელიც სან დიეგოში მდებარეობს, აქვეყნებს ინფორმაციას იმის შესახებ, რომ ნახშირორჟანგის გამოყოფამ მსოფლიოში ისტორიულ მაქსიმუმს მიაღწია - 1 კუბურ მეტრ ჰაერში 410 მილილიტრი ნახშირორჟანგი დაფიქსირდა. ეს მონაცემები კიდევ უფრო გაიზარდა ამჟამინდელი ავსტრალიაში გაჩენილი არნახული ხანძრების ფონზე, მაშინ, როდესაც რამდენიმე წლის წინ 1 კუბურ მეტრში ეს მაჩვენებელი 300 მილილიტრს არ აღემატებოდა.

ბუნებრივია, ისმის კითხვა, რა ელის საქართველოს გლობალური კლიმატური ცვლილებების შედეგად და რა უნდა გავაკეთოთ მისი ზემოქმედების შესამცირებლად? რა თქმა უნდა, დედამიწაზე მომხდარი ყველა ცვლილება საქართველოზეც აისახება, თუმცა საქართველოს გეოგრაფიული მდებარეობის გამო პროცესები ისეთი მძაფრი არ იქნება, როგორც ბევრ სხვა ქვეყნებში.

გლობალური დათბობა დედამიწის სხვადასხვა ნაწილში სხვადასხვანაირად დაიწყო. ჩვენი გასული საუკუნის მეორე ნახევრიდან შეიმჩნეოდა აუტანლად ცხელი ზაფხულები არა ისეთი ინტენსივობით, როგორც ბოლო წლებში, მაგრამ დათბობის პროცესმა „მოახერხა“ და დასავლეთ საქართველოში ნალექები 27 მმ-ით შემცირდა, აღმოსავლეთ საქართველოში - 41მმ-ით. შესაბამისად, დასავლეთში საშუალო წლიური ტემპერატურა 2 გრადუსი C-ით გაიზარდა, აღმოსავლეთში კი 3 გრადუსი C-ით. თითქოს მცირე რიცხვია, სინამდვილეში კი კატასტროფული - ერთი ცელსიუსით ტემპერატურის მომატება წყლის დონეს 15 სანტიმეტრით აწევს ნიშნავს. ამის ნათელი დასაბუთებაა, როდესაც ამ პერიოდში შავმა ზღვამ კოლხეთის დაბლობის 600 ჰექტარზე მიწა ჩარეცხა და გამოყვანებული გახდა. ხელსაყრელი პირობები

შექმნება მავნებელ-დაავადებებს გავრცელებისათვის, რაც უარყოფით გავლენას მოახდენს სოფლის მეურნეობაზე. რა ღონისძიებები უნდა გავატაროთ გლობალური კლიმატური ცვლილებების შემთხვევაში?

1. კლიმატური ცვლილებების შეზღუდვა;
 2. მასთან ადაპტაცია.
- კლიმატური ცვლილებების სრულად შეჩერება შეუძლებელია, თუმცა, პროცესი შემაბრუნებელი ღონისძიებების განხორციელების საშუალებით უფრო ადვილი სამართავი ხდება. შემაბრუნებელ ღონისძიებებში შედის: ატმოსფეროში თერმოაქტიური აირების, განსაკუთრებით CO₂-ის ემისიის შემცირება, თბოენერგეტიკის ალტერნატიული დარგების პრიორიტეტული განვითარება, ენერგოეკონომიკური ტექნოლოგიების დანერგვა, დედამიწის მწვანე საფარის შენარჩუნება და გაზრდა.

ადაპტაციურ ღონისძიებებს მიეკუთვნება: ეროზიის საწინააღმდეგო ჯებირების მშენებლობა, ქარსაცავი ზოლების გაშენება, საირიგაციო სისტემების მშენებლობა, სასოფლო-სამეურნეო პრაქტიკის შეცვლა, მშენებლობის მეთოდებისა და ტექნოლოგიების ცვლილება ისე, რომ გარემოს ნაკლები ზიანი მიადგეს, ბუნებრივი რესურსების ყაირათიანი ხარჯვა, უნარჩუნო წარმოების დანერგვა და სხვა. საქალაქო ტერიტორიებზე, რომ ცოცხალ ორგანიზმებს და მათ შორის ადამიანებს, ახასიათებთ ადაპტაციის უნარი. ამის დასტურია ისიც, რომ კაცობრიობამ ბევრ ცვლილებას გაუძლო. გლობალური, ეკოლოგიური პრობლემაც ხომ მორიგი ეკოლოგიური ცვლილებაა, - აღნიშნავენ ექსპერტები.

კაცობრიობის უპირველესი ამოცანაა, დღევანდელი გლობალიზაციის პირობებში ადამიანის სამეურნეო მოქმედების შედეგად არ შემცირდეს მცენარეთა მწვანე საფარი, პირიქით, შესაძლებლობის ფარგლებში ის უნდა გაიზარდოს. მწვანე მასის შემცირება უეჭველად იწვევს ნივთიერებათა წრებრუნვის ნორმალური მიმდინარეობის დარღვევას, ბუნებაში არსებული შედარებითი წონასწორობის დარღვევასაც, ნიადაგის ნაყოფიერების დაცემასა და ადამიანისათვის სხვა მრავალი არასასარგებლო პროცესის წარმოშობას.

მწვანე მცენარეები, რომლებიც აწარმოებენ ფოტოსინთეზის პროცესს, წარმოადგენენ პირველწყაროს სიცოცხლის არსებობის, განვითარებისა და პროგრესისა. ფოტოსინთეზი წარმოადგენს ჟანგბად-აღდგენით რეაქციას, რომლის დროსაც მიმდინარეობს ატმოსფეროდან მიღებული ნახშირმჟავა გაზის ურთიერთქმედება წყალთან, რომლის წყაროცაა ნიადაგი. ამ რეაქციას მიყვარებენ მწვანე ფოთლები ხსნადი ნახშირწყლების (შაქარი) სინთეზისა და ატმოსფეროში ჟანგბადის გამოყოფამდე. (6CO₂+6H₂O+მზის ენერგია=C₆H₁₂O₆+6O₂). დედამიწის მცენარეულობა ყოველწლიურად ფოტოსინთეზის შედეგად წარმოქმნის, დაახლოებით, 177 მილიარდ ტონა ორგანულ ნივთიერებას, აქედან 122 მილიარდ ტონა მდის ხმელეთის მცენარეებზე და 55 მილიარდ ტონა მსოფლიო ოკეანის მცენარეულობაზე. ნახშირბადის შთოვისებას მცენარეების მიერ თან ახლავს ატმოსფეროში ჟანგბადის გამოყოფა. ნახშირმჟავა გაზისა და ჟანგბადის აღსადგენად წყალბადის წყაროს წარმოადგენს წყალი. ფოტოსინთეზის შემდეგ ითვისებენ რა მცენარეული ნახშირბადს და გამოყოფენ ჟანგბადს, ისინი გამოყოფენ და შლიან ჩვენი პლანეტის მთელ წყალს დაახლოებით 2 მილიონი წლის განმავლობაში. ყველაფერი ეს მოწ-

მობს იმას, რომ ფოტოსინთეზი ჭეშმარიტად კოსმიური პროცესია, რომელმაც პლანეტის სახე ძირეულად შეცვალა. ყველაფერი ის, რაც ზემოთ აღვნიშნეთ, ხაზს უსვამს მცენარის დიდ როლს ბუნებაში ნივთიერებათა წრებრუნვისათვის. ამას, შესაძლოა, ისიც დაემატოს, რომ მცენარეულობა დიდ გავლენას ახდენს კლიმატზე, წყალსატევებზე, ცხოველთა სამყაროსა და ბიოსფეროს სხვა წარმომადგენლებზე. ძალზე დიდია მცენარეულობის როლი ადამიანის ორგანიზმისათვის, ის არის ამოუწურავი წყარო მრავალი საკვები პროდუქტისა, ტექნიკური თუ სამეურნეო ნედლეულისა, საამშენებლო მასალისა და სხვა.

ამრიგად, გლობალური კლიმატური ცვლილებები სხვა გლობალური პრობლემებთან (მშვიდობის შენარჩუნება, მოსახლეობის შიმშილისაგან და ეპიდემიებისაგან დაცვა, ავთვისებიანი სიმსივნეებისაგან განკურნება, კორონავირუსი და სხვა) ერთად, უმნიშვნელოვანესი პრობლემაა, რადგან კლიმატური ცვლილებები, ისევე, როგორც პანდემია, არ ემორჩილება ადმინისტრაციულ და პოლიტიკურ საზღვრებს. ამაზე მეტყველებს თუნდაც ბოლო ათწლეულში საქართველოს ტერიტორიაზე მკვეთრად გამოხატული გვალვები, დღისა და ღამის ტემპერატურების შორის სხვაობის დიდი ამპლიტუდა, სეზონების ინდიკატორების დარღვევა - ზაფხული შესაძლოა, იყოს ძალიან ცხელი, ზამთარი კი - ძალიან თბილი; უხვნალექიანობა, სუბყვა, წყალდიდობები, მეწყერული პროცესები, ხანძრები, რამაც საქართველოს, როგორც გეოგრაფიულ ერთეულს, დიდი ზარალი მიაყენა.

კლიმატის გლობალური ცვლილებების ასაცილებლად (შესარიღებლად) 1992 წელს რიო-დე-ჟანეიროში მსოფლიოს 155-მა ქვეყანამ ხელი მოაწერა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ჩარჩო კონვენციას, კლიმატის ცვლილების შესახებ. 1994 წელს საქართველო შეუერთდა კონვენციას კლიმატის ცვლილებების შესახებ. 1996 წელს საქართველოს პრეზიდენტის 630 ბრძანებულებით საქართველოში შეიქმნა კლიმატის კვლევის ეროვნული ცენტრი.

კლიმატის კვლევის ეროვნულმა ცენტრმა შეაფასა საქართველოში კლიმატის ცვლილების გავლენის ინტენსიობა და საქართველოს მგრძობიარობა კლიმატის ცვლილებებისადმი. კერძოდ, გააანალიზა საქართველოს ტერიტორიაზე ჰაერის საშუალო წლიური ტემპერატურისა და ატმოსფერული ნალექების საშუალო წლიური რაოდენობის ცვლილება ბოლო 80-100 წლის მონაცემთა მიხედვით და დაადგინა ცვლილებათა ზოგადი ტენდენციები: ტემპერატურისათვის - 0.50ჩ დათბობა აღმოსავლეთ საქართველოში და 30ჩ აგრილება დასავლეთ საქართველოში. ნალექების 10-15%-ით ზრდა საქართველოს ბარის მთელ რიგ რაიონებში და 15-20%-ით შემცირება კავკასიონის მთიან რაიონებში. ამ ტენდენციათა გაგრძელებამ შეიძლება, მნიშვნელოვანი ზიანი მიაყენოს საქართველოს სოფლის მეურნეობას. აღმოსავლეთ საქართველოში 1-20ჩ-ით მომატების შემთხვევაში, მოსალოდნელია ხორბლისა და სიმინდის მოსავლიანობის 30%-მდე შემცირება, ხოლო დასავლეთ საქართველოში ტემპერატურის დაკლება საგრძნობლად შეზღუდავს სუბტროპიკული, სითბოს მოყვარული კულტურების წარმოებას. ეს იმას ნიშნავს, რომ სოფლის მეურნეობის წარმოება ძირეულად უნდა გარდაიქმნას. უნდა

გადაიხედოს სასოფლო-სამეურნეო კულტურების დარაიონების ზონები. უნდა შეიცვალოს ისეთი კულტურებით, რომელთა ვეგეტაციის ხანგრძლივობა შესაბამისობაში მოვა ზონის კლიმატის ცვლილებებთან. როგორც სპეციალისტები ვარაუდობენ, გლობალური დათბობის კატასტროფა საქართველოს ისე არ შეეხება, როგორც სხვა ქვეყნებს. ჩვენი ქვეყანა ორ ზღვასა და ორ მთას შორის არის მოქცეული, სწორედ მათ დაიფარეს ჩვენი ქვეყანა ადრეული გამყინვარებისაგან. ერთი მხრივ, კასპისა და შავი ზღვის თბილმა ჰაერმა, მეორე მხრივ კი, კავკასიონისა და მესხეთის ქედების ფარმა საქართველოში გლობალური ცივების მასა არ შემოუშვა, ასე იქნება ახლაც - ზღვას ახასიათებს, ზაფხულობით ტემპერატურა შთანთქმავს, ზამთარში კი გამოუშვას, ეს პროცესებს დაარეგულირებს.

იმედი უნდა ვიქონიოთ, რომ გლობალიზაციის პროცესში ჩართვა სასიკეთოდ წაადგება საქართველოს მოსახლეობას, თუმცა, ჯერჯერობით, ქვეყნის ეკონომიკური შესაძლებლობები ვერ აკმაყოფილებს „მდგრადი განვითარების“ მოთხოვნებს. კონცეფციას, რომელმაც საერთაშორისო აღიარება მოიპოვა და რომელსაც საქართველოც შეუერთდა, მოითხოვს ისეთ სოციალურ-ეკონომიკურ განვითარებას, როდესაც ახლანდელი თაობა არ შეუქმნის წინააღმდეგობებს მომავალ თაობებს ისე, რომ საფრთხის ქვეშ არ დააყენოს მათი მოთხოვნილებების დაკმაყოფილების შესაძლებლობა.

გლობალური კლიმატური ცვლილებების უარყოფით ზემოქმედებას, სამწუხაროდ, 2019-2020 წლებში კორონავირუსის მსოფლიო პანდემიაც დაემატა. ადამიანთა დანაკარგების გრძელ ქვეყნის იზოლაციამ ტურიზმის მნიშვნელოვანი შემცირება და ექსპორტ-იმპორტის კლება გამოიწვია, რაც პირდაპირ აისახება ქვეყნის ეკონომიკასა და მოსახლეობის საყოფაცხოვრებო პირობებზე. ქვეყნებს შორის საზღვრების ჩაკეტვამ სუბტროპიკულ ზონაში არსებული ისედაც მცირე შრომისუნარიანი მოსახლეობის სეზონურ სამუშაოზე (თურქეთი, საბერძნეთი და სხვა) წასვლა აკრძალა. ასევე, მოსალოდნელია, საზღვრების ჩაკეტვამ გამოიწვიოს ამ ქვეყნებიდან სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტების იმპორტის შეჩერება, რითაც, სამწუხაროდ, გავრცელებული ქართული ბაზარი. აქედან გამომდინარე, დროა, დავეჭიდოთ მოსალოდნელ სიმწიფეზე. დროა, ქვეყნის მოსახლეობამ გაააქტიუროს მუშაობა ადგილობრივი რესურსების მაქსიმალურად გამოყენების მიზნით. საჭიროა არსებული და მიგდებული სასოფლო-სამეურნეო სავარგულების დამუშავება მარცვლული, ბოსტნეული და მრავალწლიანი კულტურების მოსაყვანად. ასეთ პირობებში თითოეულმა გლეხმა, ფერმერმა თუ კომპანიამ სახელმწიფოს მხარდაჭერითა და გვერდში დგომით, მაქსიმუმი უნდა გააკეთოს საკუთარი მოსახლეობის კვების პროდუქტებით დასაკმაყოფილებლად. მიუხედავად ჩვენს სოფლებს და ავადობდნით მიტოვებული კარმიდამო. საქართველო საკუთარი ბუნებრივი რესურსების მაქსიმალური ამოქმედებით შეძლებს ევროპული დონის ეკონომიკის მქონე ქვეყნად ქცევას.

ზაურ ბაბრიჩიძე

სმმ დოქტორი, პროფესორი საქართველოს ეკოლოგიურ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი

კვილი ოჯახების ქრონიკები

დავით აღმაშენებლის (ყოფილი 1905 წლის) ქუჩა

1905 წლის ქუჩას ადრე ქუთაისის ქუჩა ერქვა ეს მთავარი ვაჭარული ოჯახებისა და იმერეთის დამაკავშირებელი, ამიტომაც დარჩენილი ალბათ ქუთაისის ქუჩა. ქუჩა იწყება გვირგვინიდან და გვირგვინიდან სოფელ ბოხუაურამდე, სადაც აღმართულია სამი ძველი გურულების აღმშენებელი ბარელიეფი.

1905 წლის ქუჩა

1906 წლის ანგარიის დასაწყისში გურამი შეიჭრა ხერხონის პოლკის ვარისკელები პოლკოვნიკ კრილოვის ხელმძღვანელობით. კრილოვმა გადაწვა ოზურგეთი, ნავომარი, ლანჩხუთი. ოზურგეთში, როგორც ამბობენ მოსახლეობისათვის სამი დღით ადრე უთქვამს სახლებს არ დაეწვათო, მაგრამ კახაკებმა ყოველი სახლის და ეზო გადაწვეს ცეცხლის გასაძვრებლად ვერ გუდროს ადნობდნენ, მერე სახლს ასხამდნენ და ჩირადანს ესროდნენ. თუ სახლის პატრონი წინააღმდეგობას გაუწევდა იმასაც ცეცხლში გადაუხსნებდნენ საკვირველი ის არის, რომ ასეთი სისასტიკე ოსმალებსაც არ ჩაუდინია 1918 წელს. მათ გადაწვეს ოზურგეთში ყოველი მესამე სახლი 1905 წელს, ცენტრიდან მოყოლებული დედასუს ჩათვლით რამდენიმე კილომეტრის მანძილზე ადრეული ოზურგეთის სახლები ანათებდა არეწარეს. მაგრამ ამ გაუგებარება სისასტიკე ვერ მოდრეკა გურულები კრილოვის დამსჯელი რაზმების სისხლიან მოქმედებას აჯანყებულმა გურულებმა

პარტიზანული ბრძოლი უკასურეს. გურულ დაზარალებულთა დასახმარებლად ქართველმა პატრიოტებმა შექმნეს „დამწვართა გამგეობა“, რომლის ხაზინადარი და მდივანი იყო ნინო ნაკაშიძესულ აღწერილი იყო ოთხას წერტილში აღნიშნული გადამწვარი ოჯახი. ნაწილი ამ ოჯახთა გადამწვარი სახლების სიისა ოზურგეთის ისტორიულ მუზეუმში ინახება. ამ ამბებს ერთი გადარჩენილი ნივთი, კერძოდ ხალიჩა ინახება მსატვარ აწ გარდაცვლილ გერონტი ლიონტის ოჯახში. მისმა მუცელემ ქალბატონმა ზოია ლიონტმა მიამბო: გერონტის ბაბუა ვარისკან ლიონტი (ცხოვრობდა ყოფილი საბურავების შემკეთებელი ქარხნის იმდებარე მი-მდებარე ტერიტორიაზე). იგი აზნაური იყო (მოწმობა ამის დამადასტურებელი ახლაც ინახება ოჯახში), ჰქონდა ოდა სახლი და რამდენიმე დამხმარე ნაგებობა: ბუდე, ნალია, სამზადი, წისქვილი და ა.შ. ქალბატონი ზოია ისწავებდა მამიდა ნატამას მონათხრობს: თუ როგორ შემოვიტყვედნენ ეზოში ყაზახ რუსები, დაუშინეს ტყვიები სახლს, ცეცხლი გაუჩინეს წინა მხრიდან, მე კედლიდან ნიხი ჩამოვვლოვქე გაუიქციე და ჰაში ჩავაგდე. ცხრა წლის ვიყავი მაშინ. იფენ მამაჩემი ვარისკანი სახლში ეგონათ და უფიქრით გამოეწვავთ შიგო. მამაჩემს გაასწრო და ეხოს უკან საღორეში დაიძალა. ასე გადარჩა თითონი სახლი კი დაიწვა, მაგრამ ჩვენ კიდევ გვექონდა სახლი რკინისგან საღვურთან ახლოს იქედან ამოი-

ტანეს სახლი და აქ დადგეს. კომუნისტრებმა ქუჩას 1905 წლის სახელი რუსეთის პირველი რევოლუციის საპატივცემულოდ დარჩევს, რომელიც მთელი საუკუნის ოთხმოცდაათი წლებში ნაუცხადეად გადარჩევს და მას დავით აღმაშენებლის სახელი უწოდეს. რაც არასწორად მიმაჩნია.

ირაკლი მასარაძე კინორეჟისორი მკვლარი, მწერალი... გურულებმა 1905 წელს გამოაცხადეს გურუის რესპუბლიკა, რომელმაც დახლოებით ექვსი თვე არსება, რეალურად კი სამი წელი, თუ ათვლის წერტილად ნივთის 1902 წლის ამბებს ავიღებთ, როცა გურულებმა დაიწყეს საყოველთაო დაუმორჩილებლობის გამოცხადება და ვანგი ამ პოლიტიკური მოსტრი-სახელმწიფოს საწინააღმდეგოდ გურუის რესპუბლიკას, პარიზის კომუნას ადარებენ, მაგრამ განსხვავება იმაშია, რომ კომუნამ სულ ათი კვირა არსება, გურუის რესპუბლიკამ კი ლაშის სამი წელი, ხოლო იმის გამო, რომ სურსათით ვერაბის შეუგულშა, ამის შესახებ ყველამ იცის, გურუის შესახებ კი მხოლოდ სტრუქტურის ვიწრო წრეში. ეს ამბავი ხომ უნდა გამოსწორდეს, ამიტომაც საჭირო, რომ აღმშენებლის ქუჩას ისევ დარჩეს 1905 წლის სახელი, ამით ჩვენს დიდ მეფეს არაფერს დაუკლებთ, სამეფოვად განვიდიდებთ იმ ადამიანებს, ვინც იარაღით ხელში დაუპირისპირდა რუსეთის იმპერიას, მამაც გურულებს. გურულებმა გააკეთეს ის, რასაც რუსეთის იმპერიის ინტელექტუალის არა ერთი თაობა გადაცა – ხელში აიღეს მმართველობის სადავეები, რასაც ლევ ტოლსტოივ ადინიშავდა. აი რას წერდა იგი ცნობილ პუბლიცისტს და საზოგადო მოღვაწეს ილია ნაკაშიძეს: „გასაკვირი ცნობებია გური-დან, როგორ გააუქმეს მთავრობა და გათავისუფლდნენ. ამგვაროვლად დაიწყეს უკეთესი ცხოვრება და ბევრად უფრო თავისუფალი გახდნენ, აუცილებლად უნდა გაეკარათ ხალხს ის დიდმშენებელი ამბები, რაც გურიაში ხდება, თუქვა ვიცი გურულებს წარმოადგენს არა აქვს ჩემი არსებობის შესახებ, მაინც ძალიან მოსურნე ვარ გაუზარო მათ ის გრძობები და აზრები, რომლებსაც ჩემში იწყვეს მათი გასაოცარი მოქმედება...

გურუის ამბებით აღვრთოვანებული დიდი მწერალი ცდებოდა, რომ თითქოს გურულებს წარმოადგენს არ ჰქონდათ, მისი არსებობის შესახებ, პირიქით“ საქართველოს საფრანგეთის „მცხოვრებლებს ბევრი რამ იცოდა ტოლსტოის შესახებ, როცა ილია ნაკაშიძე სამი ათასიან კრებას მის წერილს უკითხავდა და იმ ადგილამდე მივიდა სადაც ტოლსტოი ამბობდა, რომ გურულებმა არაფერი იცოდნენ შესახებ, ხალხმა პროტესტის ნიშნად ხმაური ატეხა, ტოლსტოის დიდი ხანია ვიცნობთ განსაკუთრებით მის ზღაპრებსო და რომანს „ადვოკატი“.

როგორც ყველგან და ყოველთვის გურულები აქცე გამოირჩეოდნენ ორიენტირებით და მათ საკუთარი პრეზიდენტიც კი ჰყავთათ – **ბენია ჩხევიშვილი** მას „გურუის მეფესაც“ უწოდებდნენ. ბენია ჩხევიშვილის თაოსნობით დამლეს ოზურგეთის საქალაქო საბჭო და მოიწვეს „გურუის დრებითი პარლამენტი“.

აღმაშენებლის ქუჩა

დავით აღმაშენებელი (1073-1125წწ). საქართველოს მეფე (1089-1125 წწ.) გიორგი მერის ძე, გამეფდა 16 წლისა. მას შემკვიდრებლად ერგო თურქ-სელჩუკებთან ათხრებულ-გაპარტახებული ქვეყანა. იგი თავის მეფობაში რაზმებით სისტემატორად ესწრაფდა თავის დამპყრობელს. დავითი იბრძოდა სახელმწიფოს გაძლიერებისათვის და მთლიანად დაუნდობელი გახლდათ ყველა მოწინააღმდეგის მიმართ. 1099 წელს თურქ-სელჩუკებს ხარკის მიცემა შეუწყვიტა და ქვეყანამ სრული დამოუკიდებლობა მოიპოვა. აქედან იწყება ქვეყნის აღმავლობა, რამაც საშუალება მისცა მას, რათა მიეღო ძალები მეფობა

ქართული მიწა-წყლის გაერთიანებისაკენ. მან ვერ შეძლიერა კახეთი და ჰერეთი. დავითი საერო დიდგვაროვნებთან ერთად ცენტრალური ხელისუფლების მოწინააღმდეგე საეკლესიო ფეოდალებსაც ებრძოდა. უღირსი საეკლესიო სამსახურის თანამდებობის პირები გადააყენა და მათ ნაცვლად მისი ერთგული ხალხი აირჩია.

1110 წელს ქართველთა ლაშქარმა სამშვილდე აიღო, 1115 წელს რუსთავი, 1117 წელს გიმი, 1118 წელს კი ლორე. .

დავითმა გაატარა დიდი სამხედრო რეფორმა, ვარი გაწირვან და დაამარა მტკიცე დისციპლინა, გარდაქნა ბრძოლის ტაქტიკა. 1118-1120 წლებში ჩრდილოეთ კავკასიიდან გადმოვიყვანა და საქართველოში დაასახლა 40 ათასი ყიფჩილი და მათგან შექმნა ორმოცდაათასიანი მუცმევი ვარი, ერთგული მეგრძობისსაგან შედგენა სუთათასიანი პირადი ვარადა.

1121 წელს დავითმა გადაწყვიტა ბრძოლა გაუპარტა მრავალიცხოვან მუსლიმანთა ვარს და სასტიკად დაამარცხა იგი. ეს იყო სახელოვანი დიდგორის ბრძოლა.

ამ გამარჯვებით დავითმა დიდად განამტკიცა საქართველოს ავტორიტეტი ახლო აღმოსავლეთში.

დიდგორის ბრძოლის შემდეგ, 1122 წელს, მან თბილისიც შემოუერთა საქართველოს, 1124 წელს კი საქართველოს შირვანიც დაუპირიქა.

დავითი ყოველნაირად ხელს უწყობდა ვაჭრობისა და ხელოსნობის განვითარებას რის გამოის-ობითაც მეტად დაწინაურდა სამოქალაქო ცხოვრება, მოიჭრა ქართული მონეტა, რომლის კურსიც სათანადო რეფორმების შედეგად, კიდევ უფრო განმტკიცდა, დავითი დიდ მშენებლობას ანიჭებდა სასამართლო დაწესებულებებს.

დავით აღმაშენებლის სახელთანაა დაკავშირებული გელათის ტაძრის მშენებლობა და იქ გელათის აკადემიის შექმნამისი ინიციატივით ავეს ღვთისმშობლის სახელობის ეკლესია შიომღვიმეში.

ქვეყნის დიდი აღმშენებლობისათვის ქართველმა ერმა მას „აღმაშენებელი“ უწოდა.

ანანა ლომაძე

ფეხბურთი უყვარს და ფეხბურთით ცხოვრობს

ფეხბურთი დაიბადა 1946 წლის 10 ივნისს, ქ. მასარაძეში. ფეხბურთის თამაში დაიწყო ადგილობრივ სპორტსკოლაში მწვრთნელ რეზო (ტიალი) ცერცვაქისთან. 1963-1964 წლებში თამაშობდა „მერცხალში“, (მწვრთნელი ბიძინა ტაბაძე); 1965 წელს ქუთაისის „ტორპედოში“ ანდრო ყორდანამ მიიწვია; 1965-71 წწ ჩათვლით 133 მატჩი თამაშა „ტორპედოს“ შემადგენლობაში სსრკ პირველობაზე უმაღლეს ლიგაში; 1969 წელს საქართველოს ნაკრების შემადგენლობაში პოლონეთის ოლიმპიური ნაკრების წინააღმდეგ თამაშა; 1972 წელს ანატოლი ნორაკიძის

დაქვანებული თხოვნით, რომელიც იმ ხნად „მერცხალში“ უფროსი მწვრთნელი იყო, დაბრუნდა მშობლიურ გუნდში. 1975 წლიდან - 1981 წლამდე იყო „მერცხალის“ მთავარი მწვრთნელი, მათ შორის პირველ ეროვნულ ჩემპიონატში. თანამოაზრებთან ერთად დაარსა ბავშვთა საფეხბურთო კლუბი „ბასა“. - 1965 წელს, მასარაძეში სპეციალურად ანდრო ყორდანას დაგვლებით მომკითხა შემოქმედებლმა ანზორ(სკენტერა) საამაშვლომ რომელიც უკვე ქუთაისის „ტორპედოს“ ძირითადი გუნდის მთამაზე იყო - ისწავებს ბატონი თორი! -რა იყო ბავო, არ გინდა ფეხბურთის თამაში „ტორპედოში?“ -პკითხა ანზორმა. - რავა არ მინდა, პასუხობს თორა. -ორი „დეტემა“ გამოვიგზავნენ და არ გავივია? -არა არაფერი არ ვიცი, პასუხობს თორა გავკვირვებული. წამოხვიდე უნდა ქუთაისში „დაივლომ“ (ასე ეძახდნენ ანდრო ყორდანას) გამოიძევა შესწავლას. - გახარებული ჩაუვუცქეხ მანქანაში და წავედი ქუთაისში. გუნდში რომ მივედი დამხვდნენ: კულტივატორსაბე, ხაქალია, ჩხარტიშვილი, საამაშვილი, ლოსაბერიძე სარგველაძე, ნიშნანიძე, კვასცხაძე ასიტაშვილი, წვერაგა. ანდრო ყორდანას უყვარდა ახლოგაზრდა ფეხბურთელების აღმოჩენა და მათი დაწინაურება, ანდრო რომ არ მე შეიძლება ფეხბურთი ასეთ მაღალ დო-

ნეზე არ მეთამაშა -ამბობს თორი. პირველად სსრკ პირველობაზე „ტორპედოს“ შემადგენლობაში 19 წლისამ თამაშა მისიკის „დინამოს“ წინააღმდეგ, რომელიც „ტორპედომ“ მოიგო 1-0. -მისსკელებს ძლიერი თავდასხმა ჰყავდათ: მალაფაევი, მუსტეგინი, ადამოვი, - ისწავებს თორა, მათ წინააღმდეგ თამაში დიდ ენერჯისა და მაღალსამეშორებლო ოსტატობას მოითხოვდა, თამაშის შემდეგ დამბარა ანდრომ შემაქო, და მითხრა: - „დაივლო“, გურულებს სიძღვრა და თამაში კარგად გამოვლით გაავრძელებ მსე! თამაშზე როცა ვავდიოდი და დავინახე გადაჭვდილი ტრიბუნები ხალხით სავსე ჩემ თავს ვუთხარი: თავს არ დაგზოვავ ვიბრძობლე რომ მათი გულები ვავაზარო! როცა მცველს ძალა გერჩის, სათამაშო სიტუაციებში ვრკვევიბრძვი მინდვრის ნებისმიერ მონაკვეთზე, სათამაშო აზროვნება და ტექნიკა ვბუნებამ არ დაიშურა, შევიძლია ნებისმიერ თავდასხმელთან თამაშში მაღალ დონეზე თორა ჩხაიძის მეურვეობის ქვეშ თამაში უჭირდათ ისეთ ლეგენდა ფეხბურთელებს, როგორებიც იყვნენ: მესხი, მეტრეველი, სტრელცოვი, პანელენიკი, ჩისლენკო, მალაფაევი, ივანოვი, ლობანოვსკი, ხმელნიკი, პანიშვილი, და სხვა მრავალი ჩხაიძე არ იყო უხეში დამცველი, მეტოქეს არ ურტყამდა ფეხებში უჩინად,

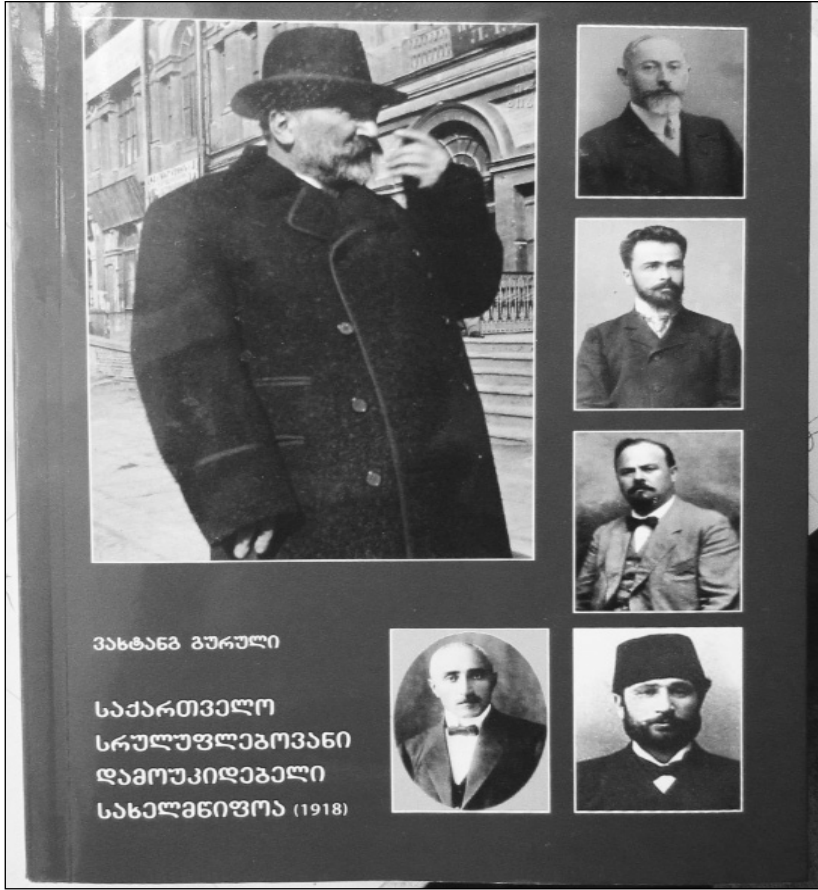

ქუთაისის ტორპედო 1970 წ. ლესელიძე, ქვედა რიგში დ. გოგია, შ. ოქროპირ-ამვილი, ვ. ქერქაძე, გ. ქიქვაძე, ა. ერქომაიშვილი, მ. ასიტაშვილი; ზედა რიგში: გ. აბზიანიძე, რ. ნაჭყვიაძე, ა. წვერაგა, რ. სანაია, ი. ჩხაიძე ხელებოდა მას პირისპირ, შედიოდა თავდასხმელთან ორთაბრძოლაში და ხშირად გამარჯვებული გამოდიოდა და თავისი გონივრული გადაცემით გუნდი იწყებდა შეტევას. თორი ჩხაიძე კაცი იყო მინდორზეც და მინდორის გარეთ, კაცი რომელიც დიდი სიყვარულით და პატივისცემით სარგებლობდა თავის მეგობრებში და საზოგადოებაში, მისი ცხოვრება ფეხბურთით დაიწყო და დღესაც ფეხბურთშია ფეხბურთში გატარებული წლები ჩემთვის არის ძალიან ტკბილი მოგონება ფეხბურთი არის ჩემთვის ყველაფერი ამბობს ბატონი თორი!

სარიტონ ჩხატარაშვილი

ქართული სოციალ-დემოკრატია რევოლუციის დამარცხების შემდეგ (1906-1907 წწ.)

ილია ჭავჭავაძის მოღვაწეობა საქართველოს პროვინულ-დემოკრატიული პარტიის შესაქმნელად

1905 წლის დეკემბერში მოსკოვში მომხდარი შეიარაღებული აჯანყების დამარცხება მიჩნეულია 1905 წლის რევოლუციის დასასრულად. მალე გაანადგურეს რევოლუციის ძირითადი კერები.

ქართული სოციალ-დემოკრატია რსდმპ IV (გამართიანებელი) ყრილობაზე

რევოლუციის მსვლელობამ აჩვენა, რომ აუცილებელი გახდა რუსეთის სოციალ-დემოკრატიის ორივე ფრაქციის გაერთიანება. გამართიანებელი ყრილობის მოწვევა განზრახული იყო 1905 წლის დეკემბერში. რსდმპ კავკასიის კავშირისა და თბილისის კომიტეტისაგან ყრილობის დელეგატად აირჩიეს **იოსებ ჯულაშვილი**, რსდმპ ბაქოს კომიტეტისაგან – **პიოტრ მონტინი**,* რსდმპ იმერეთ-სამეგრელოს კომიტეტისაგან – **გიორგი თელაია**. 1905 წლის დეკემბრის მოსკოვის შეიარაღებული აჯანყების გამო შეუძლებელი გახდა ყრილობის ჩატარება. მის ნაცვლად 1905 წლის 12-17 დეკემბერს ტამერფოსში (ფინეთში) შედგა რსდმპ პირველი კონფერენცია, რომელმაც მიიღო გადაწყვეტილება პარტიის გამართიანებელი ყრილობის მოწვევის შესახებ. ტამერფოსის კონფერენციის შემდეგ დაიწყო მზადება მორიგი, გამართიანებელი ყრილობის მოწვევისათვის. ამჯერად ორივე ფრაქცია დაინტერესებული იყო ყრილობის მოწვევით. მწვავედ ჩაიარა დელეგატების არჩევნებმა. ეს გაპირობებული იყო იმით, რომ რიგ ქალაქებსა და რაიონებში პარალელურად არსებობდა მენშევიკური და ბოლშევიკური კომიტეტები, ზოგან მოქმედებდა გამართიანებელი კომიტეტები. ცხადია, ორივე ფრაქცია ცდილობდა სასურველი კანდიდატის გაყვანას, არ ერიდებოდნენ დელეგატთა არჩევის დადგენილი წესის დარღვევასაც კი. გამონაკლისს არ შეადგენდა თბილისი და საქართველოს სხვა ქალაქები.

1905 წლის იანვარ-თებერვალში, თბილისის სოციალ-დემოკრატიული ორგანიზაციის მენშევიკური და ბოლშევიკური ფრაქციების გაერთიანების კვლადაკვალ გაერთიანდნენ ქუთაისის, ბათუმისა და სხვა სოციალ-დემოკრატიული ორგანიზაციები. ამ მოვლენის შემდეგ რსდმპ კავკასიის კავშირმა არსებობა შეწყვიტა.

რსდმპ IV (გამართიანებელი) ყრილობა მიმდინარეობდა 1906 წლის 10(23) აპრილიდან 25 აპრილამდე (8 მაისამდე) სტოკჰოლმში. ყრილობას ესწრებოდა 112 დელეგატი გადამწყვეტი ხმით, 22 დელეგატი სათათბირო ხმით, 12 წარმომადგენელი სოციალ-დემოკრატიული პარტიებიდან (პოლონეთისა და ლიტვის სოციალ-დემოკრატია, ბუნდი, ლატვიის სოციალ-დემოკრატიული მუშათა პარტია, უკრაინის სოციალ-დემოკრატიული მუშათა პარტია, ფინეთის სოციალ-დემოკრატიული მუშათა პარტია, ბულგარეთის სოციალ-დემოკრატიული მუშათა პარტია). ფრაქციების მიხედვით დაახლოებით 62 ხმა ეკუთვნოდა მენშევიკებს, 46 კი – ბოლშევიკებს. რამდენიმე გადამწყვეტი ხმა ჰქონდათ შემრიგებლებს (ე. წ. „ცენტრი“), რომლებიც ძირითად საკითხებში მენშევიკებს ემხრობოდნენ. ქართული სოციალ-დემოკრატია ყრილობაზე შემდეგი დელეგატებით იყო წარმოდგენილი: **თბილისის** ორგანიზაცია: **ნოე ჟორდანია (კოსტროვი)**, **კალისტრატე გოგუა (დავილოვი)**, **გრიგოლ ურატაძე (გრიშინი)**, **გარინი, ე. ერაძე (ბრადინი)**, **ბაჩიძე, ვლასა მგელაძე (ტრიაძე)**, **ისიდორე რამიშვილი (ბერივეი)**, **ივანოვი, სოლომონოვი, იოსებ ჯულაშვილი (ივანოვიჩი)**; **ქუთაისის** ორგანიზაცია: **ნიკოლოზ ჭიჭინაძე (ქართველოვი)**, **ვლადიმერ ვიბლაძე (პეტროვი)**; **გურიის** ორგანიზაცია: **ჟაკოვი, ბიკენტი (ჭოლა)**; **ლომთათიძე (ვორობოვი)**, **შაითანოვი**; **ბათუმის** ორგანიზაცია: **თურმანიძე (ბაჟანოვი)**; **ფოთის** ორგანიზაცია: **იორდანიოვი**. საქართველოს

სოციალ-დემოკრატიიდან არჩეული 18 დელეგატიდან 17 მენშევიკი იყო, ბოლშევიკების წარმომადგენელი მხოლოდ ერთი დელეგატი – **იოსებ ჯულაშვილი**. ყრილობის მუშაობაში გადაწყვეტი ხმით მონაწილეობდა 2 ქართველი დელეგატი ბაქოს ორგანიზაციიდან – მენშევიკი **სეით დედვარიანი (დიანოვი)** და ბოლშევიკი **პავლე საყვარელიძე (საქარელოვი)**. კიდევ ერთი დელეგატი, მენშევიკი **დ. ლამბაშიძე (სიმონოვი)**, სათათბირო ხმით არჩეული იყო ბაქოს ორგანიზაციიდან. სამეცნიერო და საცნობარო ლიტერატურაში დადგენილი არ არის ზუსტი ვინაობა საქართველოდან არჩეული დელეგატებისა, რომლებიც ყრილობის ოქმების ყველა გამოცემაში იხსენიებიან შემდეგი გვარებითა თუ ფსევდონიმებით: **გარინი, ბაჩიძე, ჟაკოვი, შაითანოვი, თურმანიძე, იორდანიოვი**. კავკასიის ოხრანკის მონაცემებით, რსდმპ IV ყრილობაზე შაითანოვის ფსევდონიმით მყოფი დელეგატი იყო **გრიგოლ ურატაძე**, ხოლო ჟაკოვისა – **რაფიელ ჩიხლაძე** ან **ნოე რამიშვილი**. ოხრანკის ეს ცნობა მიუთითებს სწორი არ უნდა იყოს, რადგან ცნობილია, რომ გრიგოლ ურატაძე ყრილობაზე გამოდიოდა **გრიშინის** ფსევდონიმით. რაც შეეხება **ჟაკოვს**, იგი მართლაც შეიძლება ყოფილიყო რაფიელ ჩიხლაძე ან ნოე რამიშვილი, თუმცა გადაჭრით არც ამის მტკიცება შეიძლება.

ყრილობის დღის წესრიგში იდგა 15 საკითხი:

1. რსდმპ აგრარული პროგრამის გადასინჯვა;
2. თანამედროვე მომენტისა და პროლეტარიატის კლასობრივი ამოცანების შესახებ;
3. სახელმწიფო სათათბიროს არჩევნებისა და თვით სათათბირო-სადმი დამოკიდებულების ტაქტიკა;
4. შეიარაღებული აჯანყება;
5. პარტიზანული გამოსვლები;
6. დროებითი რევოლუციური მთავრობა და რევოლუციური თვითმმართველობა;
7. მუშათა დეპუტატების საბჭოსადმი დამოკიდებულება;
8. პროფესიული კავშირები;
9. დამოკიდებულება გლეხთა მოძრაობისადმი;
10. დამოკიდებულება სხვადასხვა სოციალ-დემოკრატიულ პარტიასა და ორგანიზაციასთან (პოლონეთისა და ლიტვის სოციალ-დემოკრატია, ლატვიის სოციალ-დემოკრატიული მუშათა პარტია, ბუნდი);
11. გაერთიანება;
12. სხვადასხვა.

ყრილობის პირველ სხდომაზე **ნოე ჟორდანია** აირჩიეს სამანდატო კომისიაში. პარტიის ყრილობებზე საბჭოთა ხელისუფლების დამყარებამდე სამანდატო კომისიას ძალზე დიდი, საპასუხისმგებლო საქმე ევალებოდა, თუნდაც იმით, რომ დელეგატების არჩევნები რუსეთში არალეგალურად ხდებოდა, მათი ყრილობაზე გამგზავრებაც, რა თქმა უნდა, არალეგალურად მიმდინარეობდა. დელეგატთა არჩევნებს ხშირად თან ახლდა სერიოზული დარღვევები, რაც სწორედ

სამანდატო კომისიას უნდა დაედგინა. განსაკუთრებით ძნელი იყო სამანდატო კომისიის მუშაობა რსდმპ IV ყრილობაზე, რადგან დელეგატები ზოგან აირჩიეს მენშევიკურმა ან ბოლშევიკურმა კომიტეტებმა, ზოგან კი – გაერთიანებულმა კომიტეტებმა. ყრილობაზე დაფიქსირდა ბევრი შემთხვევა დელეგატების დადგენილი წესის დარღვევით არჩევისა. ყოველ ასეთ შემთხვევაზე საგანგებოდ მსჯელობდა სამანდატო კომისია, ხოლო საბოლოო გადაწყვეტილებას იღებდა ყრილობა.

ყრილობის მესამე სხდომაზე იხილებოდა საკითხი პოლონეთის საგანგებო დამფუძნებელი კრების მოთხოვნასთან დამოკიდებულების შესახებ. დღის წესრიგში მის შეტანასთან დაკავშირებით **ნიკოლოზ ჭიჭინაძემ** წამოაყენა წინადადება: საკითხი გაეფართოებინათ და დაეკავშირებინათ რსდმპ პროგრამაში ეროვნულ საკითხთან. **ნოე ჟორდანიამ** ამასთან დაკავშირებით აღნიშნა: „ეროვნული საკითხი ჩვენს წინაშე ამჟამად დგას არა როგორც პრაქტიკული, არამედ როგორც ტაქტიკური. ესაა საკითხი იმის შესახებ, თუ როგორ გამოვიყენოთ ჩვენი პროგრამის ესა თუ ის პუნქტი“. მანვე წამოაყენა წინადადება: ნაცვლად პოლონეთის საგანგებო დამფუძნებელი კრების მოთხოვნასთან დამოკიდებულების შესახებ საკითხისა, დღის წესრიგში შეეტანათ ასეთი პუნქტი: **„ეროვნული საკითხი“**. სტეფანე შაუმიანმა ნიკოლოზ ჭიჭინაძის წინადადებასთან დაკავშირებით პირდაპირ განაცხადა: თუ ქართველოვს (ნ. ჭიჭინაძეს) აინტერესებს ამიერკავკასიის ავტონომიის საკითხი, მაშინ ეს პირდაპირ უნდა ეთქვას, რადგან „ეროვნული საკითხს ჩვენს პროგრამაში არასოდეს არ აღუძრავს ეჭვი კავკასიაში ჩვენი ამხანაგების რიგებში. არასოდეს არც კავკასიის ორგანიზაციების მიერ გამოცემულ ლიტერატურაში, არც კონფერენციებზე, არც ცალკეულ ორგანიზაციაში, რამდენადაც მე ვიცი, არ აღძრულა საკითხი ამიერკავკასიის ავტონომიის შესახებ“. სტეფანე შაუმიანს არ დაეთანხმა **ისიდორე რამიშვილი**. მან განაცხადა: „ამბობენ, რომ ამ ყრილობაზე არ არის საჭირო ეროვნული საკითხის დაყენება იმის გამო, რომ მისი გადაწყვეტა ჯერ თითქმის არ წამოუჭირა ცხოვრებას. პირიქით, მე მგონია, რომ მოცემულ ისტორიულ მომენტში, როცა რევოლუციამ ირგვლივ ყველაფერი შეარყია, ეროვნული საკითხი წარმოადგენს ერთ-ერთ მწვავე საკითხს, ამიტომ ჩვენ არ შეგვიძლია მისი უყურადღებოდ დატოვება“. სტეფანე შაუმიანის საპასუხოდ ისიდორე რამიშვილმა აღნიშნა: „ახლა აქ ამს. სურენინი ამბობდა, რომ კავკასიაში ვერც ერთი დემოკრატიის პირიდან ვერაფერს გაიგონებ ეროვნული საკითხის შესახებ. მე ვუპასუხებ ამხანაგს, რომ მით უარესი ასეთი სოციალ-დემოკრატიისათვის, თუ ის კავკასიის ყველა ეროვნებას შორის ვერ ამჩნევს ძლიერ ეროვნულ მოძრაობას, რომლის მომხრეები

ჯგუფდებიან, ორგანიზდებიან და ცდილობენ მასების გამოგლეჯვას სოციალ-დემოკრატიის გავლენისაგან. ასეთ მძაფრ დროში ჩვენ ღუმილი არ შეგვიძლია. ამიტომ ყრილობას ვთავაზობთ, გადასინჯოს II ყრილობაზე მიღებული გადაწყვეტილება ეროვნებათა ადგილობრივი და საოლქო თვითმმართველობის შესახებ და მოხდენილ იქნას ცვლილებანი და დამატებანი დროის შესაბამისად“. სტეფანე შაუმიანს არ დაეთანხმა აგრეთვე დელეგატი ჟაკოვი გურიის ორგანიზაციიდან. მან აუცილებლად მიიჩნია დღის წესრიგში ეროვნული საკითხის შეტანა, თანაც ხაზი გაუსვა იმას, რომ კავკასიაში სწორედ ეროვნული საკითხის სიმწვავეის გამო ჭირდა პარტიული მუშაობა. საბოლოოდ ყრილობამ დღის წესრიგის დამტკიცებისას მიიღო ნიკოლოზ ჭიჭინაძის შესწორება, ხოლო ნოე ჟორდანიას წინადადება უარყოფილი იქნა.

რსდმპ IV (გამართიანებელი) ყრილობაზე დიდი პოლემიკა გამოიწვია აგრარულმა საკითხმა. აგრარული საკითხის განხილვისა და მიღებული გადაწყვეტილების შესახებ ჩვენ უკვე ვისაუბრეთ და ამჯერად მას აღარ დაუბრუნდებით.

დღის წესრიგის შემდეგ საკითხზე – თანამედროვე მომენტისა და პროლეტარიატის კლასობრივი ამოცანების შესახებ – ყრილობაზე მოხსენიებთგამოვიდა **საულ პიკერი (ალექსანდრე მარტინოვი)**. ა. მარტინოვმა ყრილობას წარუდგინა მიმდინარე მომენტის შეფასებისა და პროლეტარიატის კლასობრივი ამოცანების განსაზღვრის ბოლშევიკური (ვლადიმერ ლენინის) კონცეფციის დასაბუთებული კრიტიკა: „დროებითი რევოლუციური მთავრობა – რესპუბლიკა, აი, ბოლშევიკების მიერ პოლიტიკური სისტემა. როგორი უბრალო, ნათელი, მკაცრი და მიმზიდველია იგი! ვინ არ მოისურვებს ამას?! მაგრამ, სამწუხაროდ, მოგვევლინა სათათბირო და მიუღი სურათი წაახდინა. სურათი რომ სუფთად შეინარჩუნონ, სათათბირო წინასწარ ცხადდება შავრახმ-ელურად და ხდება არჩევნების ბოიკოტირება. სინამდვილეში, ყოველივე ამას რა მნიშვნელობა აქვს – არჩევნებს, სათათბიროს, კადეტებს და ამის მსგავს პოლიტიკურ მოვლენებს – ამხანაგი ბოლშევიკებისათვის, რომელთაც ჯიბეში შეუვალი რევოლუციური რეცეპტი უდევთ. ისინი მხოლოდ თავიანთ სქემას ხედავენ: აჯანყება, რევოლუციური მთავრობა და ა. შ., ყოველივე დანარჩენი – მახაკვალისაგანაა. ესენი რევოლუციონერი რომანტიკოსები არიან. მათ წარმოდგენას რევოლუციაზე არავითარი საერთო არა აქვს ნამდვილ რევოლუციასთან“.

(გაგრძელება იქნება)
პასტანა გურული
(საქართველოს ახალი ისტორია (1801-1918) წიგნი 3; გვ: 443-446)

„ღონორი ორგანიზაციების მეტი დაინტერესება იქნება საჭირო“

სოფელ გოგიეთში გარემოს დაცვის მსოფლიო დღე აღნიშნეს

ალიონი. 5 ივნისს, გარემოს დაცვის მსოფლიო დღე, ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის სოფელ გოგიეთში ბუნების ცნობილი დამცველის **ჯანვერდი ცეცხლაძის** ეკომუზეუმში აღინიშნა.

გოგიეთში, ჯანვერდი ცეცხლაძის ეკომუზეუმს მუნიციპალიტეტის არაერთი სკოლა, ქართველი თუ უცხოელი ვიზიტორები სტუმრობენ. ახლახან აქ დაბა ნარუჯის და სოფელ ჯუმათის საჯარო სკოლის მოსწავლეები იმყოფებოდნენ.

„22-მაისს ბიომრავალფეროვნების საერთაშორისო დღეს, დაბა ნარუჯის საჯარო სკოლის მოსწავლეები ოზურგეთში, მაკვანეთის ეკოპარკს ეწვევნენ, სადაც ბიომრავალფეროვნების სიმდიდრეა, მასპინძელი ბატონი ჯანვერდი ცეცხლაძე იყო, რომელმაც მეგზურობა გაუწია მოსწავლეებს და საინტერესო ინფორმაციაც მიაწოდა ტყეპარკში გავრცელებულ მცენარეებზე სადაც იზრდება ცაცხვი, წიფელი, ნეკერჩხალი, ურთხელი და სხვა ასევე ტყეპარკში იზრდება წიწვოვანი და ბუჩქოვანი მცენარეები, მოსწავლეებმა ასევე დაათვალიერეს ეკომუზეუმი, უამრავი საინტერესო მასალა მოიპოვეს ბუნებაში, მიიღეს ინფორმაცია ბიომრავალფეროვნების შესახებ. ეს დღე მოსწავლეებს არასოდეს დაავიწყდებათ, რადგან იმზიარულეს, გაერთნენ, დატკბნენ ბუნების სილა-მანით, გადაიღეს ბევრი ფოტო-სურათი, რომელსაც გამოიყენებენ კონკურსისათვის „ბიომრავალფეროვნება ჩემს ობიექტში“.

(WWF), შვედეთის საელჩოს ფინანსური მხარდაჭერითა ახორციელებს პროექტს გურიის ეროვნული პარკის დაარსებისთვის. ვფიქრობ, გოგიეთის ეკომუზეუმი ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ობიექტი იქნება ეროვნული პარკის ვიზიტ-

ორებისთვის, ამისთვის კი ღონორი ორგანიზაციების მეტი დაინტერესება იქნება საჭირო-გვითხრა **ჯანვერდი ცეცხლაძემ**.
გარემოს დაცვის მსოფლიო დღე გოგიეთის ეკომუზეუმში სპორტული ღონისძიებებით აღნიშნეს.

ეკოსკოლის მოსწავლეებმა გამოთქვეს სურვილი მომავალში კვლავ ესტუმრონ ეკოპარკს-წერს დაბა ნარუჯის ეკოსკოლის მოსწავლეები.

ამჯერად ეკომუზეუმს მათი მელობარი ტურისტულ-ალპინისტური საზოგადოება „ქორბუდეს“ წევრები სტუმრობდნენ, რომელთაც ეკომუზეუმს 25 წლის ურთიერთობის ისტორია აქვს.

– გურიის მთიანი ლანდშაფტის უნიკალური ბუნების დაცვისა და შენარჩუნების მიზნით, დაცული ტერიტორიების სააგენტო და ბუნების დაცვის მსოფლიო ფონდი

„ჩოხატაურის ეტალონი მოსწავლე“

ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტის მერი **დავით შარაშიძე**, განათლების, კულტურისა და სპორტის სამსახურის უფროს **თეა მამალაძესთან** და საფინანსო სამსახურის უფროს **მაია გოგოლაძესთან** ერთად 2022 წლის „ჩოხატაურის ეტალონი მოსწავლე“, შუა ამაღლების საჯარო სკოლის X კლასელ **ლინდა სიხარულიძეს** შეხვდა.

ლინდას გამარჯვება მიულოცეს, ფულადი პრიზი გადასცეს და წარმატება უსურვეს შემდეგ ეტაპზე. ინტელექტუალური კონკურსი ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტის მერიის, მერიის განათლების, კულტურისა და სპორტის სამსახურისა და ჩოხატაურის საგანმანათლებლო რესურსცენტრის მხარდაჭერით გაიმართა.

სპორტული კვირეული „ჯანსაღი თაობა“

ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის №4 ბაღში (მენჯერი მღლონტი, მეთოდისტი ნ. გრძელიძე), ჯანსაღი ცხოვრების წესის დამკვიდრების მიზნით ჩატარდა სპორტული კვირეული „ჯანსაღი თაობა“, რომელიც ბავშვთა დაცვის დღეს მიუძღვნეს. სკოლამდელი ასაკის ბავშვებთან კოგნიტურ და შემოქმედებით უნარებთან ერთად, მნიშვნელოვანია

მსხვილი მოტორული უნარების განვითარება, სხეულის მრავალმხრივი გამოყენება თამაშისა და სწავლის პროცესში, რომელიც აუმჯობესებს კოორდინაციას, ეხმარება ბავშვს დაარეგულიროს და ისწავლოს კონტროლი, გაიჯანსაღოს სხეული, გაზღვს თვითდაჯერებული. მოძრაობა მას ეხმარება ყურადღებისა და კონცენტრაციის უნარის გაზრდაში.

საბავშვო ბაღის აღსაზრდელები სხეულის მრავალმხრივი გამოყენებით ჩაერთვნენ თამაშის პროცესში, გამოამყვანეს ყურადღებისა და კონცენტრაციის უნარები. ფიზიკური ვარჯიშში, ესტაფეტები გარბენით, აღსაზრდელებმა კარგი მონაცემები გამოავლინეს.

კვირეულში აქტიურად ჩაერთო ყველა ასაკობრივი ჯგუფი: 2-3 წლიანების ჯგუფი „გვირილები“ (აღმზრდელები ნ. სირაძე, ა. სირაძე); 3-4 წლიანები – „მტრელები“ (აღმზრდელები ნ. ქერქაძე, ნ. რუსიშვილი); 4-5 წლიანები – „ცისარტყელა“ (აღმზრდელები ირ. ქუტიძე, თ. ტორიჭაძე); სასკოლო მზაობის ჯგუფი „ფუტკრები“ (აღმზრდელები ლ. ქავთარაძე, მ. შილაკაძე).

ჯგუფის კაპიტნებს გადაეცათ სამასსოვრო მედლები, ხოლო ჯგუფებს აქტიური მონაწილეობისათვის გადაეცათ სიგელები.

ნაილი ბრძენიძე,
ქ. ოზურგეთის №4 საბავშვო ბაღის მეთოდისტი.

7 დღის ამინდის პროგნოზი

წვიმა +17 +23 13 ივნისი ორშაბათი	ჭიმამუსილი +16 +23 14 ივნისი სამშაბათი	წვიმა +15 +23 15 ივნისი ოთხშაბათი	წვიმა +15 +22 16 ივნისი ხუთშაბათი	წვიმა +16 +23 17 ივნისი პარასკევი	წვიმა +15+21 18 ივნისი შაბათი	წვიმა +13 +21 19 ივნისი კვირა
--	--	---	---	---	---	---